

Велибор Мухић

СТЕПЕНИК

Искусиво других људи, као и моје, говори ми да човек мора да води рачуна шта и како нешто ради: не сме живети "као мува без љаве", није прејоручљиво "врднути" из коловечине живота јер... Да ли ћете се помирити или не с "новом ситуацијом", зависи од вас...

Јунак ове приче се није сложио с оним што га је изненада задесило... Мој савет вам је: никад немојте ни ви!

Идући на посао, тачније, возећи се приградском железницом, Томас Бентли је, ни сам не знајући ни како ни зашто, прескочио један степеник пре него што је из вагона спустио стопало на перон...

Да, рећи ћете: врло важно, али... молим вас, читајте даље, ово је тек само почетак приче... Да, да, да... прескочио један степеник...

У том тренутку, Томас је... тешко је рећи шта... али је осетио (то би могла бити права реч: "осетио") нешто... најтачније речено "као да га је неко маљем ударио по глави"!

Хм, није осећао никакав бол, али... као да се мало занео... повео... пошао цик-цак корак-два... можда и свих десет и...

Све остало, било је "као пре", да не кажем оно отрцано "исто"...

- О, данас смо ушли у историју фирме, Томе! - рекао му је колега Стивенсон, један од 23-оје запослених у заједничкој канцеларији коју су звали "голубарник".

- Каква историја?! О чем причаш, Стиве?!

- Хеј, не прави се луд!... Уосталом, шеф је рекао да му се јавиш кад "изволиш" да дођеш! Ја, само, преносим његово наређење... а нисам његов ни тумач ни заступник...

Није схватао о чем се ради. "Историја"... "да му се јавиш"... па оно, што га је мало "ујело" за срце... "кад изволиш да дођеш"... То је све било ново за њега. Иако је с колегом из параван-бокса Стивенсоном био

дobar друг, чак су се и породично посећивали, тај Стивенсонов “стил“ уопште му се није допао.

И зашто да се јави шефу?!

Пред шефовим “стаклеником“, Томас је кришом (кришом од самог себе!... тако је осетио!) “бацио“ поглед на сат и... само што се није срушио од изненађења!...

Видећи га кроз стаклен зид, сам шеф му је некако нарочито љубазно отворио врата и загледао се у њега “као у чудо“.

- Чујте, Бентли, не могу вам рећи “добро јутро“ јер оно више није, одавно је прошло, него... да одмах пређем на ствар! - шеф је започео веома оштро.

Томас је ћутао.

- Изволите - само је промрљао.

- Ја да “изволим“?!... То сте рекли?!... Ви - мени?!... Треба ја да црвеним због вас!... Имате ли ви сат, побогу?!

- Наравно да имам...

Није хтео да погледа, знао је колико је сати, пре него што је ушао, погледао је...

- Погледајте колико сте закаснили!

Нелагодност (и то би могла бити права реч) коју је у том тренутку осетио, граничила се с нечим... нечим... Није могао да оцени са чим би могао да је “граничи“, али, нелагодност је била “од крви и меса“ (ово, баш, стилски није коректно)... нелагодност, баш га је “стискала“. Још пред шефовим вратима, израчунао је да је закаснио три сата и 20 минута!!!...

Земљо, отвори се!...

Томас је тихо рекао колико је сати...

Шеф се грохотом насмејао (он који се никад не смеје!).

- Нисам вас питао колико је сати, него колико сте закаснили!... Ха... ха... ха!... Дакле?!

- Три сата и 20 минута - промрљао је Томас.

- Чујте, по вама су овде навијали сатове, колико сте били тачни!...

А шта је, сад, ово?!... Не интересује ме шта се десило, али ја не желим да црвеним пред главним шефом због вас! То нек вам је јасно! Извоз меса не може трпети такав јавашлук! То, више, да вам се не деси, јасно?! А сад идите на место и наставите рад!...

Док је Бентли излазио, учинило му се да га је шеф назвао “пацовом“! Али није био сигуран...

Сео је на своје место и осећао се “као покисао“. Како је закаснио, посебно како је могао онолико да закасни, уопште му није било јасно...

- Хеј, да ли те је много... “рибао“ “цвикераш“?!

- Стиве, драги, па шта, немој, још, и ти да “досољаваш“ - рекао је Томас помирљиво.

- У реду... Испод телефона ти је порука из кланице, јави се на локал 447!... Записао сам ти и име...

- Каква кланица?!

- Хеј, не прави се луд!... Шта је ту чудно с кланицом?! Па с њом ми само и послујемо!... Шта је с тобом, данас?! Нешто си ми “на три ћошка“?!

- Чекај, па зар се ми не бавимо продајом канцеларијског материјала?!

- Знаш шта, Томе, треба да одеш код доктора Лија, какав канцеларијски материјал, какви “бакрачи“?! Немој да те шеф чује, сместа ће ти “дати ногу“!... Шта је теби, човече?!... Је л’ те Марта много насекирала у недељу?!

- Коју недељу?!

- Па јуче!

- Јуче је била среда, Стиве!

- Брзо код доктора, мој ти је савет, онако, пријатељски!... И нек ми се Марта јави, а и моја Џенифер ће се јавити њој... Нешто се с тобом дешава, Томе...

- Како то мислиш “дешава“?!

- Па оно твоје с канцеларијским материјалом... Па тврдиш да је данас среда, а није...

- А који је дан?

- Данас је понедељак... Календар ти је изнад главе, изволи, погледај сам, нисам ти ја дадиља! - рече Стив и као да се мало љутну.

Погледао је, стварно: понедељак!...

- Хеј, другар, узми ову слушалицу, зар не чујеш да звони?... Кланица!... Пошто ти ниси звао локал 447, они зову тебе!

Узео је слушалицу.

Понуђена му је “дилема“: 250 или, као “прошли пут“, 350 јунећих плећки у вакуум паковању?

- Исто - суво је одговорио.

- Шта “исто“, господине Бентли?... Дакле, 250 или 350?

Одједном, нешто му “сину“:

- Чекајте... узећемо... овог пута наручујемо 500 комада! Равно 500!

Осећао се поносним. Обавио је то лако и брзо. “Друга страна“ ништа није приметила.

- Договорено! - чуо је с друге стране жице, мада после нешто мало дуже паузе. - Господине Бентли, с вама је дивно пословати! Хвала!...

После тог, мало је гледао кроз прозор...

Да се јави доктору? Зашто кад је здрав?... И како то да данас није среда, него...?! Али, календар јасно “каже” да је... А зашто не би проверио код Марте?!... Добра идеја!...

- Хало, Мартице, ја сам, Томас...

- Знам, Томе, не мораш се представљати, познам ти, мацане, глас... Управо се јављала Џезабел... Замисли, има поплаву, а чекаоница јој препуна!

- Поплава?!... Чекаоница?!...

- Да.

- А одакле се јављала?

- Па из своје зубарске ординације!

“Опа, наша кћер има зубарску ординацију?!“ - помисли Томас. “Није лоше!... Није шефовица на одељењу галантерије у КОЛО-СЕУМУ, већ...”

- А откад то? - упита Томас, али тихо, не мора Стивенсон баш све да чује.

- Шта откад, Томе?

Умало није упитао откад њихова кћер Џезабел има зубарску ординацију, али се “уједе” за језик па рече сасвим обично:

- А откад је поплава?

- Мора да је јуче, у недељу, пукла цев... Јутрос - Венеција!

Нова потврда! Ако је јуче била недеља, онда је данас...

- Да, да... схватам - закључио је Томас.

- Дечко, зашто си звао?

- Па тако... Хтео сам, хтео... Марта, зар данас није среда?!

О, како се Марта засмејала! Мора да је и Стивенсон чуо тај смех јер је подигао главу и зашкиљио у Томовом правцу.

- Томе, Томе... Данас је понедељак... На коју си среду мислио, шашавко мој: ону прошлу... или ону будућу... ха-ха-ха...?!

- Чуј, нисам филозоф, нисам писац научно-фантастичних прича, нисам ни... али... Теби је, изгледа, једна мождана хемисфера налегла на другу па... па... не зам како да кажем, али... Иди, хитно, код лекара! Да те подсетим који је наш лекар, можда си и то “сметнуо с ума”: др Џ. В. Ли! Општа пракса! Очекујем од тебе: пут под ноге!

* * *

“А шта ћу тек ново открити у вези с Мартом?!“ - мислио је, са зебњом, Томас Бентли на своју драгу супругу док се враћао приградским возом кући, био је изможден, као да је парни ваљак прешао преко његовог мозга јер је обављао неке нове послове у вези с месом, ни сам не зна како је из свег тог “испливао”, али, посрећило му се, направио је само седам омашки... пардон!... осам... које је “друга

страна“ исправила “у ходу“ што се каже, на чему је био веома захвалан, да, да... ново искуство, мада, кад зрело размисли... канцеларијски материјал и месо... каква је разлика: роба ово - роба оно!... “Џезабел има зубарску ординацију - што и није тако лоше! - али шта је с Мартом, није, ваљда, остала без посла, с обзиром на економску кризу?!... О, боже, само то не!“ - кредит му је висео над главом као... дамоклов мач... или Дамоклов мач... Како би то написао? “Д“ или “д“?

Томас Бентли је имао хоби да све што му дође под руку, лекторише! Акта, књиге, новине, упутства за употребу, позоришни програми, називи фирми, писма... све је то његов “лекторски геније“ поправљао. Давно, желео је да постане писац кратких прича у неком забавном часопису, много је радио на језику... па је дигао руке, није имао живаца, али... “ген лекторисања“, остао је.

Извадио је мали речник из џепа и потражио на “Д“: мача нема, али има сличан израз: “Ахилова пета“, пише се с великим почетним словом “А“. Дакле, биће и “Дамоклов мач“! Велико “Д“!...

“О, Боже, чиме се ја бавим, а не знам какво ће ми изненађење приредити Марта кад је загрлим!“

Вратио је, брзо, речник у џеп јер га је сусед у купеу некако испод ока посматрао (мада му се, можда, учинило, у ситуацији у којој се нашао, ко би то могао знати!).

* * *

Кад је ушао у кућу, запањено се: Марта је нешто неразумљиво говорила двома девојчицама с кикицама! Две мале плавушице с крупним радозналим очицама... не сећа се да их је икад видео у суседству...

Сместа ју је мимиком позвао у предсобље:

- Ко су та деца?

- Како ко су?! Па моје ученице, Томе!

- Какве ученице?!

- Не разумем твоје питање... Држим им часове француског!

- Ти знаш француски?!

- Тише... Побогу, па ја сам професорка француског језика и књижевности, Томе, а ти ме...

“Аха, то је то!“ - помислио је. “У том је та помереност, сад знам на шта сам наишао код куће: Марта више није апотекарка, већ професорка француског језика!... Лепо! Кад је тако, с тим се треба помирити!“

Попео се на спрат, ушао не у заједничку већ у своју собу и лицем “бацио“ на кревет. Чудне мисли, почеле су да му се роје (хм!... умало није помислио “у глави“ кад га његов “лекторски ген“ задржа, остаде

само “роје“, а не “роје у глави“... неће, ваљда, у кошници). Шта се то с њим дешава (не догађа!). Није хтео да се преда, бориће се свим силама, неће се тако лако дати! Борац је, то се зна, још од средње школе, још од времена кад је био главни даса, кад је предводио екипу... “Био сам неко, и сад сам, такав ћу остати!“

Чуо је, Џезабел се вратила. Стрчао је у приземље.

- Тата, зашто јуриш, куд јуриш?! - чудила се кћер.

- Џезабел, како је било у ординацији?

- У реду је, јутрос сам затекла поплаву због прскања проклете цеви, али ситуација је санирана... А зашто питаш?

- Онако...

“Истина је, она је зубарка!“ - помислио је.

- А откад си ти зубарка?

- Боже, тата! Шта је с тобом?!... Још ме, само, питај одакле ми зубарска ординација, па...

- А откуда теби зубарска ординација?! - питао је управо то.

Џезабел га погледа.

Марта га, такође, погледа.

- Где су ученице?!

- Отишле су - рекла је кћер. - Срела сам их на капији.

Затим се окренула према мајци.

- Мама, шта је тати данас?!

- Чуј, Томе - Марта је занемарила кћеркино питање - из ових стопа да си отишао код доктора Лија! Сме-ста! Од-мах!... Ако треба, идем с тобом!... Је-си ли ме ра-зу-ме-о?!

Није схватао зашто Марта развлачи речи на слокове, никад није говорила тако.

* * *

- Молим вас код доктора Лија - рекао је.

- Доктор Ли ради уторком и четвртком - одговорила је службеница картотеке.

“Хвала богу, Ли постоји и доктор је, то није померено!“ - помислио је Томас Бентли.

- Је ли данас среда? - није могао да одоли.

- Не, господине, данас је понедељак.

“Хм, они терају своје. Понедељак, а он тачно зна да је среда!“

- Значи, сутра, у уторак да дођем на преглед?

- Изволите, дођите, доктор Ли ће вас примити. Ево, записујем: Бентли, Томас...

* * *

Како је Томас спавао те ноћи, сам у свом кревету, а не с Мартом на великом брачном треседу, тешко је рећи... можда, уопште није ни тренуо...?!

Телефонирао је, проверавао колико је шта померено од стварности! Јер, очигледно, све је било померено од стварности, померено у извесном погледу. Можда, ипак, само, доктор Ли... можда он...?! Приликом телефонских разговора, сазнао је штошта...

Друг из детињства, однео је филмски сценарио у Холивуд свом менаџеру - није, више, био аутомеханичар, већ сценариста!... Девојка из суседства којој се давно, пре Марте, чак и удварао - није више била запослена у хотелу "Принц од Велса" као књиговођа - већ је на променади, крај језера, продавала деци змајеве од хартије!... "Још, само, кад бих видео оне две девојчице с кикицама како те змајеве и купују!").

Заспао је, изгледа, тек пред зору, а спавао је, можда, циглих пет минута... можда четири!... под условом да није "промашио" дан, годину, деценију?!...

- Свако добро, Томе, пази на себе. Чувај се, драги мој!... Ишла бих с тобом, али сам данас заказала писмени из...

- Из француског! - доврши Том.

- Наравно, па из ког другог језика?!... И, молим те, поздрави ми мог школског друга доктора Лија! - махнула му је Марта кад је полазио од куће.

"Доктор Ли, доктор Ли... Бар кад је он остао доктор!" - тешио се Томас Бентли. "Ли ми је последња нада!"

* * *

Али какву nelaгoду је осетио Томас кад је на вратима прочитао с месингане плочице: "Др Ц. В. ЛИ, КАРДИОЛОГ"! Зар и он?! Зар и ти, др Ли?!

Ту, нешто није у реду...

Ушао је... није, више, могао да одустане, да пресече процедуру... био је у шеми...

Испричао је доктору Лију, свом старом познанику, у чем су његове тегобе.

- Пријатељу, то није за мене, не...

- Како то?!

- Па ја сам кардиолог... Срце, разумете?... Срце, крвоток... Ваши симптоми су за...

"Излетео" је из ординације као гладан бумбар из тегле!

Дошло је последње (не задње јер нема предње!) време да сам себи пронађе “лек“! Око њега су сви полудели, зато ће једино он бити паметан! То, једноставно, више неће трпети! Како год зна, решиће, он, сам, свој проблем!

Сетио се у тренутку! Још Томас Бентли није за бацање, не!
Само ће сачекати сутрашњи дан. И...
Све ће се решити у тренутку, зна то!...

* * *

Стари добри приградски воз, некако је весело “пурњао“ возећи га на посао. Томас се радовао, знао је да је крај његовим мукама близу, само што није!...

Некако свечано весело је приступио излазним вратима из вагона. Имао је “дебео“ разлог за то. Још минут, још секунд... сад!

Изашао је из воза и - није прескочио степеник! Ни-је!

И све се вратило из “зоне сумрака“: на послу, бавио се канцеларијским материјалом, а кад се вратио кући, и Марта се вратила из апотеке...

Све је било као пре!...

* * *

Пазите кад излазите из воза, добро пазите, отворите четвере очи: само степеник по степеник!

Сте-пе-ник...

(Или се не возите возом, нек се возе други, додајем, ја, саркастично.)